

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор (перший проректор)

доц. Гугнін Е.А.
2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 19 Менеджмент

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент в будівництві»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет Фізико-технічний інститут, Будівництва, архітектури та дизайну
(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

2020 рік

Робоча програма Менеджмент для студентів
(назва навчальної дисципліни)
 спеціальності 073 «Менеджмент»
 освітня програма
 (спеціалізація) Менеджмент в будівництві
(назва освітньої програми (спеціалізації))
 « 01 » 09 , 2020 року - 15 с.

Розробники: Крайнік О.М., доц. кафедри ПТБД, к.е.н., доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

Протокол від « 01 » вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

« 01 » вересня 2020 року (А.М. Ткаченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету будівництва, архітектури та дизайну
(найменування факультету)

Протокол від « 24 » 09 2020 року № 2
 « 24 » 09 2020 року Голова (В.О. Савченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 <u>«Управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування)	нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність <u>073 «Менеджмент»</u> Освітня програма <u>«Менеджмент в будівництві»</u> (код і найменування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)		3-й	3-й
Загальна кількість годин - 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,1 самостійної роботи студента - 7	Освітній ступінь: бакалавр	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2 год.
		інші	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		104 год.	142 год.
		Індивідуальні завдання: курсова робота 30 год.	
Вид контролю: екзамен, курслова робота			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44,2%/-

для заочної форми навчання – 5,6%/-

1. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Менеджмент» є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь щодо принципів, прийомів і методів менеджменту на підприємстві з урахуванням процесів, що відбуваються в ньому, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання «Менеджмент» як навчальної дисципліни – сформувати у студентів компетенції за таким переліком:

- сутності основних понять і категорій менеджменту та управління;
- принципів та функцій та системи методів менеджменту;
- сучасних теорій менеджменту та еволюції специфічних функцій управління під впливом науково-технічного прогресу;
- особливостей керівника, як суб'єкта управління, його взаємодії з навколишнім середовищем, організацією і групою;
- теорії та практики прийняття управлінських рішень, реалізації менеджером основних функцій планування, організації, мотивації та контролю;
- інформаційного забезпечення процесу управління та дослідження впливу на цей процес системи комунікацій;
- феномену лідерства та використання його для ефективного регулювання дій підлеглих та ефективності управління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

очікувані програмні результати навчання:

ПР 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень..

ПР 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПР 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПР 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПР 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту

Тема 1. Поняття, сутність та методи менеджменту

Організація як об'єкт управління.

Ознаки та загальні риси організацій як об'єктів управління.

Зовнішнє та внутрішнє середовище організації.

Базові моделі організації та відповідні до них концепції управління організацією.

Еволюція поглядів на сутність менеджменту.

Управління як наука і мистецтво.

Сучасне тлумачення ролі і сутності менеджменту.

Тема 2 . Історія розвитку менеджменту

Виникнення науки менеджменту та напрямки еволюції управлінської думки.

Загальна характеристика еволюції наукових підходів до управління організаціями.

Класична теорія менеджменту (школа наукового управління й адміністративна школа управління): напрямки і цілі досліджень; основні здобутки; значення для сучасної практики; обмеженість.

Неокласична теорія менеджменту (школа людських стосунків та школа організаційної поведінки): спрямованість досліджень; внесок у розвиток науки управління; основні недоліки. Кількісна теорія менеджменту: основні ідеї; внесок у розвиток теорії управління; напрямки використання досягнень.

Сучасні напрямки розвитку науки управління.

Тема 3. Основні принципи менеджменту

Загальні принципи менеджменту: пристосування, системності, багатофункціональності, інтеграції, орієнтації на цінність.

Конкретні (спеціальні) принципи.

Тема 4. Організація як об'єкт управління.

Сутність та види організацій.

Внутрішнє та зовнішнє середовище організацій.

Різновиди організацій.

Взаємодія організації зі стейкхолдерами.

Адаптація організації до ринкового середовища.

Тема 5. Функціональний склад системи управління.

Лінійні повноваження.

Функціональна структура.

Дивізійна структура.

Адаптивні структури.

Тема 6. Види організаційних структур управління.

Класифікація організаційних структур управління.

Бюрократичні структури управління.

Комбіновані й адаптивні організаційні структури.

Принципи побудови організаційних структур управління.

Змістовий модуль 2. Планування, лідерство та комунікації.

Тема 7. Планування як загальна функція управління в будівельних організаціях.

Поняття і сутність планування в системі управління. Поняття «планування». Місце планування серед функцій управління. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення цілей; розробка стратегії; надання стратегії конкретної форми.

Типи планів в організації.

Цілі управлінського планування. Поняття «мета» в управлінні та класифікація цілей організації.

Стратегічне планування в будівельних організаціях. Поняття «стратегія». Елементи стратегії. Рівні стратегії: загальнокорпоративна стратегія; стратегія бізнесу; функціональна стратегія; піраміда стратегій.

Тема 8. Організація як функція управління в будівельних організаціях.

Сутність організаційної діяльності. Види і типи організаційних структур.

Типи повноважень та їх делегування.

Створення структури управління.

Тема 9. Мотивація в будівельних організаціях.

Поняття і сутність мотивації. Мотивація як фактор забезпечення успіху діяльності організації. Поняття "потреби", "спонукання", "стимули", "мотивація". Сутність мотивування. Зміст основних етапів і послідовність їх реалізації в моделі процесу мотивації.

Теорії змісту мотивації.

Теорії процесу мотивації. Концепція процесного підходу до вивчення мотивації.

Практична цінність теорій процесу мотивації. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління.

Тема 10. Управлінський контроль в будівельних організаціях.

Поняття та процес контролю. Поняття «контроль» та його місце в системі управління. Етапи процесу контролю.

Модель процесу контролю.

Види управлінського контролю.

Класифікація інструментів управлінського контролю.

Фінансовий контроль та його основні складові.

Сутність та складові операційного контролю.

Контроль поведінки працівників.

Тема 11. Прийняття управлінських рішень, лідерство в будівельних організаціях.

Суть влади та відповідальність управління.

Основні типи лідерства та інструменти його забезпечення.

Суть та види управлінських рішень.

Класифікація управлінських рішень.

Процес прийняття управлінських рішень та методи оцінки.

Моделі прийняття управлінських рішень.

Тема 12. Комунікації та ефективність управління будівельними організаціями.

Поняття і процес комунікації.

Формальні і неформальні організаційні комунікації.

Управління організаційними комунікаціями.

Ефективність та результативність управління.

Чинники впливу та критерії ефективності менеджменту.

Методи підвищення ефективності управління.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього го	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	інші	інд	с.р.		лк	пр	ін	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту												
Тема 1. Поняття, сутність та методи менеджменту	11	2	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Історія розвитку менеджменту	11	2	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Основні принципи менеджменту	11	2	1	-	-	8	11	-	1	-	-	10
Тема 4. Організація як об'єкт управління	13	4	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Функціональний склад системи управління	11	2	1	-	-	8	11	1	-	-	-	10
Тема 6. Види організаційних структур управління	11	2	1	-	-	8	11	1	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	68	14	6	-	-	48	63	2	1	-	-	60
Змістовий модуль 2. Планування, лідерство та комунікації												
Тема 7. Планування як загальна функція управління в будівельних організаціях	16	4	2	-	-	10	16	1	-	-	-	15
Тема 8. Організація як функція управління в будівельних організаціях	11	2	1	-	-	8	14	-	1	-	-	13
Тема 9. Мотивація в будівельних організаціях	13	2	1	-	-	10	14	1	-	-	-	13
Тема 10. Управлінський контроль в будівельних організаціях	12	2	2	-	-	8	14	-	-	-	-	14
Тема 11. Прийняття	16	4	2	-	-	10	14	1	-	-	-	13

управлінських рішень, лідерство в будівельних організаціях												
Тема 12. Комунікації та ефективність управління будівельними організаціями	14	2	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	82	16	10	-	-	56	87	4	1	-	-	82
Усього годин	150	30	16	-	-	104	150	6	2	-	-	142
Курсова робота	30	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	30

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	
2		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна/заочна
1	Поняття, сутність та методи менеджменту	1/-
2	Історія розвитку менеджменту	1/-
3	Основні принципи менеджменту	1/1
4	Організація як об'єкт управління	1/-
5	Функціональний склад системи управління	1/-
6	Види організаційних структур управління	1/-
7	Планування як загальна функція управління в будівельних організаціях	2/-
8	Організація як функція управління в будівельних організаціях	1/1
9	Мотивація в будівельних організаціях	1/-
10	Управлінський контроль в будівельних організаціях	2/-
11	Прийняття управлінських рішень, лідерство в будівельних організаціях	2/-
12	Комунікації та ефективність управління будівельними організаціями	2/-
	Всього	16/2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачається навчальним планом	
2		

7. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

з/п		денне	заочне
1	Поняття, сутність та методи менеджменту	8	10
2	Історія розвитку менеджменту	8	10
3	Основні принципи менеджменту	8	10
4	Організація як об'єкт управління	8	10
5	Функціональний склад системи управління	8	10
6	Види організаційних структур управління	8	10
7	Планування як загальна функція управління в будівельних організаціях	10	15
8	Організація як функція управління в будівельних організаціях	8	13
9	Мотивація в будівельних організаціях	10	13
10	Управлінський контроль в будівельних організаціях	8	14
11	Прийняття управлінських рішень, лідерство в будівельних організаціях	10	13
12	Комунікації та ефективність управління будівельними організаціями	10	14
	Разом	104	142

8. Індивідуальні завдання

Для студентів заочної форми планується виконання контрольної роботи

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

10. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне та письмове опитування на практичних заняттях, аудиторне розв'язання задач, тестування. Для студентів заочної форми навчання: аудиторне розв'язання задач, тестування.

11. Політика курсу та критерії оцінювання

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс або ж були розглянуті коротко, їх

поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу;

- індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначеного викладачем завдань і терміну;

- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни за графіком визначеного викладачем;

- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали від 90-100 балів;

- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний повторно здавати контрольну роботу чи іспит;

- під час роботи над завданнями, користуючись Інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації студент зобов'язаний вказати джерело, використане під час виконання завдання;

- усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%;

- у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання;

- списування під час виконання завдань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв);

- мобільні пристрої можуть бути використані лише із дозволу викладача.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов'язковим компонентом відвідування;

- за об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в дистанційному режимі. За погодженням із керівником курсу студент може презентувати виконані завдання під час консультацій викладача;

- студент, зобов'язаний дотримуватися термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо якості набутих знань та компетентностей:

згідно п. 4.2.2 Положення про систему забезпечення Національним університетом «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) зі змінами згідно рішення вченої ради університету (протокол № 1/21 від 27.08.2021 р.) оцінка якості набутих здобувачем вищої освіти знань та компетентностей здійснюється за результатами контрольних заходів, які включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), підсумковий та семестровий контроль, а також ректорські контрольні роботи.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами, які проводять заняття із забезпечувальної дисципліни. За результатами вхідного контролю

розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі колоквиуму тощо, за результатами якого студент допускається до виконання лабораторної роботи, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової екзаменаційної оцінки з певної дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль - це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Цей контроль може бути тематичним, модульним або календарним і проводиться у формі контрольної роботи, тестування, виконання розрахункового завдання, курсового проекту (роботи) тощо. Форма контрольного заходу і критерії оцінювання під час рубіжного контролю визначається кафедрою в навчальній програмі дисципліни. За підсумками першого та другого рубіжного модульного контролю викладач може сформулювати підсумкову оцінку знань студентів і оголосити її до початку екзаменаційної сесії. Під час екзаменаційної сесії студенти, які не згодні з оцінкою за підсумками рубіжного контролю, складають екзамен. Модульний контроль є необхідним елементом рейтингової технології освітнього процесу. Календарний контроль проводиться 1-2 рази за навчальний семестр обов'язково на I-IV курсах навчання за освітнім ступенем «бакалавр», а на I та II курсах магістратури – за рішенням вчених рад факультетів (інститутів).

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формах семестрового екзамену або заліку (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Оцінювання проводиться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ВХІДНИЙ КОНТРОЛЬ	<i>Робота на практичних заняттях:</i> - експрес-опитування - тестування за базовими знаннями	до 10 балів
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (протягом кожного з модулів)	<i>Робота на лекціях:</i> - присутність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	до 10 балів за модуль
	<i>Робота на практичних заняттях:</i> - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни - усне опитування, тестування, рішення практичних задач; - участь у навчальній дискусії, - обговоренні ситуаційного завдання.	до 80 балів за модуль

РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 100 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ екзамен	Екзамен включає 2 теоретичних питання, з яких кожне оцінюється до 25 балів та практичне завдання, що оцінюється до 50 балів.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються наступним чином:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90-100	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - творчий підхід до засвоєного матеріалу, повноту і правильність виконання завдання; - вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; - глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; - чітке, послідовне викладення відповіді на папері; - вміння пов'язати теорію і практику; - приймає активну участь у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей). 	Високий Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни	Відмінно (A)
85-89	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - добрі знання матеріалу, повноту і правильність виконання завдання, натомість мають місце деякі неprincipові помилки чи помилки несуттєвого характеру; - переважання логічних підходів у відповідях на питання; - вміння пов'язати теорію з практикою 	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни, однак під час відповідей припустився незначних неточностей.	Добре (B)
75-84	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - належне володіння матеріалом та вміння його застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності (при цьому помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними); - переважання логічних підходів у відповідях на питання, проте на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка і не повна; - не завжди має місце чітке прогнозування подій від пропонуємих рішень ситуацій; - вміння пов'язати теорію і практику 	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей та відповідних програмних результатів з дисципліни, однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка та не повна.	Добре (C)
70-74	Здобувач вищої освіти демонструє: <ul style="list-style-type: none"> - репродуктивний підхід до засвоювання матеріалу; - недостатню повноту знань при викладенні матеріалу; - засвоєння теоретичного матеріалу, 	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та забезпечує достатній рівень відтворення	Задовільно (D)

	передбаченого програмою дисципліни; - допущення значної кількості неточностей і грубих помилок при вирішенні практичних завдань, які може усунути після зауваження викладача; - порушення логічної послідовності при викладенні матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	основних положень дисципліни	
60-69	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу; - недостатню повноту викладання матеріалу; - поверхневі знання основного матеріалу; - наявність значної кількості неточностей у викладі матеріалу; - порушення логічної послідовності при викладі матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни і має мінімально допустимий рівень знань з усіх складових навчальної програми дисципліни.	Задовільно (E)
35-59	Здобувач вищої освіти демонструє: - відсутність знань з більшої частини матеріалу, слабе засвоєння принципів положень курсу; - наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань; - відповіді неправильні зі значною кількістю суттєвих помилок; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Низький Здобувач вищої освіти набув окремих фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні курсу	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)
1-34	Здобувач вищої освіти демонструє: - повне не виконання вимог робочої програми з вивчення курсу; - наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань; - неграмотне і неправильне викладення відповідей; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Незадовільний Здобувач вищої освіти не набув фахових компетентностей і не здатен до самостійного вирішення завдань, які окреслює дисципліна.	Незадовільно з повторним вивченням / (F)

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальну кількість балів за поточним контролем за окремим змістовним модулем, або не згоден з оцінкою, він може під час рубіжного контролю написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається наступним чином:

- модуль №1 – 100 балів;
- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання.

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах дисципліни, викладено науковою мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або опісок.
	30-39	В цілому здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. В цілому завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках / має невірно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; В цілому завдання виконано менш ніж на 75%.
	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках / має невірно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти:

		<ul style="list-style-type: none"> - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.
--	--	--

Результати поточного та модульного контролю узагальнюються таким чином:

Змістовий модуль № 1 (Т1, Т2, Т3, Т4, Т5, Т6)	Змістовий модуль № 2 (Т7, Т8, Т9, Т10, Т11, Т12)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
Поточний контроль (ПК 1)	Поточний контроль (ПК 2)	$ПК = (ПК\ 1 + ПК\ 2) / 2$
Рубіжний (модульний) контроль (РМК 1)	Рубіжний (модульний) контроль (РМК 2)	$РМК = (РМК\ 1 + РМК\ 2) / 2$
Підсумок		$(ПК + РМК) / 2$

Критерій оцінки на курсову роботу:

При підготовці до захисту курсової роботи важливо приділити увагу вивченню тих питань, в яких є недоліки, що вказуються у рецензії. Доробка курсової роботи робиться для того, щоб виправити недоліки, доповнити роботу. Захист курсової роботи проводиться після того, як викладач рецензував і повернув його студенту для ознайомлення. Курсові роботи захищаються у вказані кафедрою терміни.

Оцінка курсової роботи залежить від якості його написання і результатів захисту.

90-100 – «**відмінно**» оцінюється робота, в якій висвітлені всі питання теми, поданий самостійний аналіз фактичного матеріалу, зроблені правильні висновки.

75-89 – «**добре**» оцінюється робота, в якій питання теми висвітлені достатньо повно і зв'язані з життям практикою, але є застарілі положення, які не відповідають вимогам сучасного рівня економічної науки, протирічні поняття.

60-74 – «**задовільно**» оцінюється робота, де є цифровий матеріал без будь-якого аналізу і висновків, робота написана книжковою мовою.

1-59 – «**незадовільно**» оцінюється робота, яка не відповідає перерахованим вище вимогам, а також якщо студент не підготувався до захисту і виявив незнання теми. Такі роботи захищаються знову, або студенту пропонується нова тема.

Результати захисту курсової роботи узагальнюються таким чином:

№	Захист курсової роботи	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
1	Пояснювальна записка – 40 Аналітична частина – 20 Захист роботи - 40	40+20+40
	Всього	100

Якщо здобувач вищої освіти не отримав екзамен за поточними результатами та результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання за шкалою ЄКТС відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання екзамену та виконання практичного завдання. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. Структура екзаменаційного білету відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	
8	8	8	9	9	8	8	8	8	8	8	10	100

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з наступних варіантів:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з дисципліни. Структура екзаменаційного білету відповідає структурі модульної контрольної роботи (два контрольних питання, що виконуються в усній або письмовій формі, та практичне завдання) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Менеджмент» для спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 073 «Менеджмент», освітнього рівня навчання «бакалавр». [Електронний ресурс]/ Укладач О.М. Крайнік. – Запоріжжя, 2020.

2. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Менеджмент» для спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 073 «Менеджмент», освітнього рівня навчання «бакалавр». [Електронний ресурс]/ Укладач О.М. Крайнік. – Запоріжжя, 2020.

13. Рекомендована література

Базова

1. Менеджмент : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2020. 356с.
2. Вступ до менеджменту: навчальний посібник / Стахів О.Г., Явніук О.І., Волощук В.В./ За наук. ред.. док. екон. наук. проф. М.Г. Бойко. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», - 2015. – 336с.
3. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с.
4. Менеджмент: навчальний посібник / Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. – Тернопіль: Крок. 2017 р. – 252 с.
5. Менеджмент. Практикум: навч. посібник. – Дніпро: Університет митної справи та фінансів. 2019. – 104 с..

Допоміжна

1. Менеджмент: навч.посібник /за заг. ред. Г.О. Дорошенко. – Харків, “ВСВ-Принт”, 2015. – 300 с.
2. Основи менеджменту. Саюн О.В.:Навч. посібник - Черкаси, 2014. - 216 с.
3. Рувльєв В. А., Гуткевич С. О. Менеджмент. Навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2011. - 312 с.
4. Щєбликіна І.О. Основи менеджменту: навч, посібн. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. – 480 с.
5. Крайнік О.М., Сергієнко Т.І. Сучасні технології менеджменту на промислових підприємствах в умовах ринкової економіки // Modern Technologies in Economy and Management. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019; ISBN 978-83-946765-4-4; pp. 493, illus., tabs., bibls. – с.249-259.
6. Василенко В.О., Шостка В.І. Ситуаційний менеджмент [текст]: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2013. 241с.
7. Менеджмент: навч. посіб. / А.В. Бардась, М.В. Бойченко, А.В. Дудник. – Д.: Національний гірничий університет, 2012. – 381 с.
8. Кравченко В.О. Менеджмент: навчальний посібник. – Одеса: Атлант, 2013р. – 165 с
9. Завадський Й.С. Менеджмент: підручник для вузів. К.: УФІМБ, 2015. - 544 с.
10. Володько В.Ф. Основы менеджмента: учебное пособие . Минск: Адукацыя і выхаванне, 2010. 303 с.
11. Крайнік О.М., Сергієнко Т.І. Підвищення ефективності системи менеджменту в сучасних умовах // Стратегічні пріоритети розвитку економіки, обліку, фінансів та права в Україні та світі: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 23 січня 2020 р.): у 6 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч. 5. 67 с. С. 23-25.
12. Кредісов А.І. Історія вчень менеджменту: підручник. К.: Знання України, 2015.
13. Грейсон А., О'Дейл Американский менеджмент на пороге XXI века [текст]. М.: Экономика, 2011. 204 с.
14. Wenger O., Krainik O., Sergienko T. IMPROVING THE EFFICIENCY OF MANAGEMENT SYSTEM IN MANUFACTURING COMPANIES IN MARKET ECONOMY //Вісник ЗНУ. Економічні науки» №2(42), 2019, ISSN 2414-0287, DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2019-2-42-03>, p.19-23
15. Гуткевич С.О. Менеджмент: питання та відповіді: навч. посіб. для дистанц. Навчання. Харків: Діса плюс, 2016. - 940с.
16. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом [текст]: навч. посіб. К.: Кондор, 2013. 151с.
17. Маркіна І.А., Біловол Р.І., Власенко В.А. Менеджмент організації [Текст]: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2013. 248 с.
18. Менеджмент: формування компетентностей на основі тренінгів: нвч.-практ. Посіб./ В.М. Гриньова та ін.. Харків: ХНЕУ ім.. С. Кузнеця, 2015. 170с.
19. «М'який» менеджмент: концептуалізація сучасністю / О.О. Гордієнко // Гілея: науковий

вісник. 2017. Вип. 122. С. 196-199.

20. Офісний менеджмент: навчальний посібник / Л.І. Скібіцька та ін. К.: Центр учбової літератури, 2014. 616 с.

21. Сахно Е.Ю. Менеджмент сервісу. Теорія та практика. К.: ЦУЛ, 2010. 412 с.

22. Свидрук І.І. Креативний менеджмент: навчальний посібник. Алма-Ата: «Бастау», 2017.- 360 с.

23. Снітко Є.О., Завгородній Є.Є. Основи менеджменту та адміністрування: підр. Для студ. ден. та заоч. Форм навч., напряму підгот. «Менеджмент». Луганськ: ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2010. 279 с.

24. Коляда С. Современный менеджмент: стратеги эффективного лидера. Днепропетровск: Лира, 2016 р. - 104 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Публикации по менеджменту, экономике, маркетингу. – Режим доступу: <http://tourlib.net/management.htm>

2. inform.od.ua – нормативні акти у сфері управління

3. Ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій і т.д. – Режим доступу: <http://www.profibook.com.ua>

4. Наука, технології та інновації - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm

5. <http://www.managment.com.ua>

6. <http://www.strategy.com.ua/strategy/>

7. Дахно І.І. Ділова кар'єра.– http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/dilova_karyera_-_dahno_ii

8. Пинда Ю.В. Особливості застосування проектного менеджменту в будівництві. [Електронний ресурс] - Режим доступу: [file:///C:/Users/Toshiba/Downloads/54-Article%20Text-103-1-10-20181217%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Toshiba/Downloads/54-Article%20Text-103-1-10-20181217%20(1).pdf)

9. Гнатченко Є.Ю., Гайко Ю.І. Менеджмент маркетингової діяльності підприємства будівельної галузі // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, вип. 4, 2015. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/70.pdf>

10. Коцалап С.О., Коваленко Г.М., Беляєва А.В. Особливості управління персоналом на будівельних підприємствах України // Энергосбережение, энергетика, энергоаудит: Управление персоналом предприятия, №9 (115), 2013. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/eee/2013/9/17266.pdf

11. Латишева О.В., Сайко А.Д. Будівельна галузь України: сучасний стан та її роль у забезпеченні сталого розвитку національної економіки // Економічний вісник Донбасу №2 (56), 2019. [Електронний ресурс] - Режим доступу: [http://www.evd-journal.org/download/2019/2\(56\)/09-Latusheva.pdf](http://www.evd-journal.org/download/2019/2(56)/09-Latusheva.pdf)

12. Запорожець Г.В., Алхатіб Файсал. Тенденції розвитку системи адаптивного управління будівельними підприємствами // Проблеми економіки: Економіка та управління підприємствами №2 (40), 2019. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-2_0-pages-102_107.pdf

13. Гончарук А.В. Вплив кризових явищ на розвиток будівельної галузі України // Економіка і суспільство: Економіка та управління національним господарством, вип. №15, 2018. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/17.pdf

14. Дмитренко В.І. Загрози розвитку підприємств будівельної галузі: теоретичний аспект // Агросвіт №11, 2020. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/11_2020/19.pdf
15. Жовтяк Г.А., Волохова І.В. Стан та перспективи розвитку підприємств будівельної галузі України // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70), №6, 2020. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_6/10.pdf
16. Брунько П.Б. особливості діяльності підприємств будівельної галузі //Формування ринкових відносин в Україні, №8 (171), 2015. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/osoblivosti-diyalnosti-pidpriemstv-budivelnoyi-galuzi/viewer>
17. Будівельна галузь потребує нових підходів // Урядовий кур'єр. 20.10.2020. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/budivelna-galuz-potrebuye-novih-pidhodiv/>
18. Стукаленко О. Історичні та правові передумови виникнення і становлення будівельної галузі на території України // Национальный юридический журнал: теория и практика, 2016. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2016/3/21.pdf>
19. Адамська І. Сучасний стан й тенденції розвитку будівельної галузі України // Галицький економічний вісник, №5 (60), 2019. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/30934/2/GEB_2019v60n5_Adamska_I-Current_state_and_trends_of_7-15.pdf